

I když festival židovské kultury Šamajim končí až večer, už teď je možno konstatovat, že byl úspěšný. Staronový tým organizátorů vedla Dáša Juránová, a jak už jsme byli z minulosti zvyklí, velmi zdatně. Letos k vrcholům programu patřily koncerty. Špičkovou hrou na housle se prezentoval Alexander Shonert, vynikající klezmerové soubory Létající rabín z Prostějova a Trombenik z Prahy bavily posluchače. Zajímavým zpestřením byl symfonetický orchestr Jaromíra Vogela s neobvyklou instrumentací melodií východních Židů. Je potěšitelné, že se mezi špičkovými interprety neztratil ani třebíčský taneční soubor Yocheved.

Z přednášek zaujalo zejména povídání o jeruzalémském chrámu mezi nebem a zemí, kterou přednesl brněnský religionista D. Papoušek.

Letos pořadatelé zařadili i divadelní představení. Brněnské divadlo Kufr provedlo kus s názvem Židovka aneb žonglování se životem.

Celý festival rámoval bohatý doprovodný program. Tak třeba zmíněný soubor Yocheved v pátek roztančil celou dolní ulici. Zapojili se nejen účastníci festivalu, ale i poněkud překvapení kolemjdoucí. Otvírací dobou zdaleka přes čas přispěla kavárnička občanského sdružení Vrátko. Židovské pečivo podle historických receptů chutnalo. Ať už se jednalo o Hamantašn nebo o makové cukroví královny Ester.

A tak jediným kazem na kráse bylo zrušení meditace nad kabalou Achaba Jaroslave Haidlera.

Šamajim 2011 končí, ať žije Šamajim 2012! Doufejme, že se příští rok podaří najít takový termín, aby nekolidoval s „Folkovkami“ v Náměšti ani jinými obdobnými akcemi. To se letos negativně odrazilo na návštěvnosti některých přednášek.

František Ryněš □